

**MORA
KOMMUN**

RAPPORT
KOMMUNUTVECKLARE 2018

Dante Mason
Elicia Runmon
Hugo Brottare
Isabella Skogs
Leo Verme
Rim Haile

HUR KAN UNGA OCH POLITIKER MÖTAS?

KOMMUNUTVECKLARE 2018

Inledning

Det här är en rapport skriven av Moras kommunutvecklare sommaren 2018. Den innehåller förslag på forum och aktiviteter för att öka ungdomars inflytande och delaktighet i kommunen. Vi blev tilldelade det här uppdraget eftersom politiker och tjänstepersoner är osäkra på hur de ska gå till väga för att involvera ungdomar och vill få mer information om hur det är att vara ung idag. Våra förslag kan användas av både politiker och tjänstepersoner som vill möta ungdomar.

Vi har intervjuat båda kommunalråden, kommundirektören och utvecklingschefen. Vi har även fått träffa kommunutvecklare från fyra andra kommuner och fått information från Region Dalarna. Vi har haft kommunkunskap och fått information om Barnkonventionen. Vi har läst Lupp-resultat, rapporter och kollat hur andra kommuner jobbar med ungt inflytande. All information och allt vi lärt oss har vi använt när vi jobbade fram förslagen på forum och aktiviteter för att öka ungas inflytande och delaktighet i kommunen.

Det är viktigt att lära sig hur saker går till och att vi ungdomar får vara med och påverka i frågor som rör oss. Ungdomar är Moras framtid, men även nutid. Som ung har man ingen rösträtt, vilket gör att vi inte kan vara med och bestämma och påverka lika mycket som vuxna kan gällande frågor och beslut.

Många ungdomar, hela 45,7% på högstadiet och 40,6% på gymnasiet vill vara med och påverka frågor som rör Mora kommun. Samtidigt vet många, hela 46,7% på högstadiet och 40,2% på gymnasiet, inte till vem eller vart de ska vända sig för att kunna påverka (Lupp, 2015).

Personligen tycker vi att man mår bättre om man blir lyssnad till eftersom man då känner att man är viktig och att ens åsikter tas på allvar. Det leder till ett ökat intresse, och ger även större chans att man vill bo kvar i Mora om man får vara med och vara delaktig. Därför borde ungdomar ha mer inflytande.

Det finns ingen som kan mer om ungdomar än ungdomar själva!

POLITIKER

UNGDOMAR

1. Information

1.1. SpeakApp

SpeakApp är en app i telefonen som är gratis att ladda ner.

Med en app blir ungdomar mer involverade och får mer att säga till om. Det är ett enkelt sätt att samla allt, till exempel information om vad som händer i Mora, och få statistik på vad ungdomar tycker på en och samma plats. Den lätt att använda, och man kan till och med söka jobb via appen.

Alla svar och inlägg kanske inte är seriösa. Det finns också en risk att ungdomar slutar använda appen efter ett tag eftersom de kan bli uttråkade. Därför måste man se till att innehållet är intressant.

Appen kostar pengar att skaffa för kommunen, men fördelarna väger tyngre. Ungdomar har mycket skärmtid, därför är det här ett bra sätt att nå ut till ungdomar.

Genom att informera via sociala medier (Instagram/Snapchat) och att ungdomar eller tjänstepersoner i kommunen kommer till skolor och håller presentationer och ger information om appen kan vara sätt att se till att ungdomar börjar använda appen. Man kan också sätta upp affischer och dela ut flyers.

1.2. Instagram och Snapchat

Kommunen skapar ett vanligt Snapchat och/eller Instagramkonto speciellt inriktat till ungdomar. Kontot cirkulerar hos olika nämnder och verksamheter så innehållet blir mer varierat och når en bredare publik ungdomar.

Används för att ge information till ungdomar, till exempel kan man få fler ungdomar att gå på öppna möten om man berättar hur, var och varför det mötet hålls. Många ungdomar använder Instagram och Snapchat vilket gör att man kan lätt nå ungdomar med information om vad som händer i Mora via apparna. Det är även gratis att använda och kostar inte kommunen någonting att skaffa.

Om de som är ansvariga för kontot är dåliga på att uppdatera så att informationen inte kommer ut som den ska, leder det till att ungdomarna får inte reda på vad som händer i kommunen.

Att informera på Mora kommuns hemsida, via skolan, rosa huset och att sätta upp affischer kan vara sätt att få ungdomar att börja följa kommunens sociala medier. Man kan också uppmana äldre (genom ex. tidningen, Facebook eller Masen) att berätta för yngre om det här. Många ungdomar använder sig inte av dessa medier.

1.3. Återkoppling

Man måste kunna få reda på svaret på en fråga. Politiker och tjänstepersoner måste återkoppla. Om man får svar och en beskrivning gör det att man känner sig hörd och det väcker då ett större intresse för politik. Många har fördomar om att politiker inte lyssnar och att de inte bryr sig om vad folk tycker, men om man verkligen får svar ger det en annan bild av politikerna och fördomarna minskas.

Om man deltar i något vill man gärna få svar om det kommer bli någon förändring eller inte. Annars vill man inte fortsätta vara delaktig. Skolan måste bli bättre på att sprida resultat och ha diskussioner gällande till exempel sammanställningen av demokratidagen eller Lupp-resultatet.

2. Kunskap

2.1. Möten med politiker

2.1.1. Politikerlunch

Politiker kommer och äter lunch med eleverna på skolan. Eleverna kan prata med politikerna och ställa frågor, och politikerna kan fråga frågor de undrar till ungdomarna. Ett förslag är att man väljer ut två representanter från varje klass som tar med sig klassens frågor till politikerlunchen.

Förebygger fördomar åt båda håll genom att man får kunskap eftersom att det blir djupare diskussioner än om man skulle prata över exempelvis e-mail. Man får chansen att prata med någon som har rätt stor chans att påverka. Det är också bra att man får känna att någon högt uppsatt politiker faktiskt lyssnar på en, vilket leder till att man får större intresse och blir mer delaktig.

Det kan vara svårt för politiker att få tid över, så att äta lunch tillsammans med unga kan vara en bra idé eftersom alla ändå behöver äta.

2.1.2. Promenadsnackis

Ungdomar och politiker tar en promenad och pratar om olika frågor. Det kan vara skönt för många att röra på sig och samtidigt få frisk luft, kunskap och lära känna varandra mer.

2.1.3. Speedmeeting

Ungdomar och politiker samlas på till exempel biblioteket, Mora parken eller i Tingshusparken och möts i cirka 5 minuter med varje person. Det gör att politiker får möta unga och få reda på vad vi tycker. Det förebygger fördomar åt båda hållen för att man får en annan bild av varandra när man träffas öga mot öga. Man kan få mycket information på kort tid och svar på sina egna frågor.

2.2. Kommunkunskap i skolan

Man borde få lära sig i skolan om hur man kan påverka i kommunen (medborgarförslag, öppna möten osv.), vad det är man kan påverka, vart kommunhuset ligger (både gamla och nya), hur kommunen styrs och vilka som styr, vilka som är kommunens frågor och vem som bestämmer vad. Vi lär oss mycket om regeringen, men varför lär vi oss så lite om det som är nära oss, fast det är det vi kan påverka lättast?

Det är bra om kommunkunskapen återkommer flera gånger under skolgången så att man inte bara går igenom det en gång. Man kommer ihåg saker bättre om man får jobba med dem regelbundet.

Mer kunskap hos medborgarna ger bättre förslag eftersom de då vet vad och hur de kan påverka. Det skulle vara en fördel för kommunen då de slipper lägga energi och tid på att ta hand om sådant de ändå inte kan göra något åt. Kunskap föder engagemang.

3. Delaktighet & inflytande

3.1. Klassråd och elevråd ska vara obligatoriskt

Klassråd och elevråd är viktiga för att alla elever ska få chansen att vara med och påverka utifrån sina egna åsikter kring skolan och annat. Det är betydelsefullt när vi lever i en demokrati. Det är även viktigt att man strukturerar upp elevråden och klassråden och se till att det finns ordförande och sekreterare så att det blir seriöst och organiserat. Vi behöver utöka vår klasstid så vi har tid att ha klassråd. Som det ser ut idag skippar många klasser klassrådet för att läraren prioriterar andra saker.

Om ett råd för ungdomsfrågor införs så tänker vi att frågor som tas upp i elevrådet kan lyftas vidare dit. Det undviker att förslagen stannar hos rektorn och glöms bort. Därför måste även klassråden fungera för att alla elever ska ha möjlighet att påverka.

3.2. Råd för ungdomsfrågor

Syftet med ett råd för ungdomsfrågor är att frågorna från elevråden lyfts upp och diskuteras med politiker och tjänstepersoner i kommunen. Ungdomar blir mer delaktiga och får vara med och bestämma/påverka. Det blir lättare att driva frågorna framåt.

Rådet ska bestå av några intresserade ungdomar och några politiker och tjänstepersoner. Rådet ska sammanträda minst fyra gånger per år. Det är viktigt att både vuxna och ungdomar är med. Mötet är på själva kommunhuset (KS-salen) vilket gör att det känns mer seriöst och där finns det finns utrustning som går att använda.

3.3. Ungdomsbudget

I rådet för ungdomsfrågor skulle det vara bra om det fanns en ungdomsbudget. Det skulle locka fler ungdomar att bli engagerade i rådet. Man känner att man får mer makt och större chans att påverka om man har en summa pengar att utgå från. Förslag från elevråd och andra ungdomar om vad pengarna ska gå till ska samlas in genom ungdomarna som sitter i rådet.

Det är viktigt att tänka på hur man marknadsför rådet för ungdomsfrågor. Ludvika kommun hade gjort ett försök till att ha ett liknande råd, men eftersom att för få visste om att det fanns resulterade det i att det fick lov att läggas ner. Därför är det viktigt att man når ut till ungdomarna med information gällande rådet för ungdomsfrågor och ungdomsbudget (om det införs).

Man kan använda samma kanaler som under rubriken **Information** för att marknadsföra rådet.

3.4. Demokratidagen

Demokratidagen är till för att unga ska få möjligheten att lyfta fram sina egna och andras åsikter till politiker, som kan ta med sig det till sina nämnder. Det är en bra aktivitetsdag för att engagera sig politiskt och lära sig om vad man kan påverka. Unga i Mora och politiker möts, pratar politik och diskuterar frågor vilket gör unga mer delaktiga.

Idag är många där bara för att uttrycka sina egna åsikter istället för att representera hela klassens. Därför är det viktigt att förbereda representanterna i skolan innan demokratidagen äger rum. Man behöver prata om vad som gäller under demokratidagen och vara tydlig med att man framför klassens åsikter, och inte bara sina egna.

Vi vill ha kvar demokratidagen, men den måste ändras lite. Det vore bra att ha olika teman för varje demokratidag, och att de vuxna som ansvarar för det området finns på plats. Till exempel om man pratar om skolan ska skolpolitiker vara där. Det är viktigt att man vet syftet med demokratidagen.

Efter demokratidagen så borde samanställningarna sättas upp i varje klassrum utav lärare så eleverna enkelt kan gå fram och kolla på svaret från politikerna när de känner för det.

3.5. Medborgarförslag

3.5.1. Klicka på skicka!

Att ha medborgarförslag online gör det lättare för allmänheten, både ungdomar och vuxna, att skicka in sina medborgarförslag. Om det blir lättare kommer fler människor att uttrycka sina åsikter och ge förslag, så som det ska vara i en demokrati. Medborgarförslaget måste även bli mer lättåtkomligt på hemsidan, just nu är det för svårt att hitta. Sättet man skriver medborgarförslag på idag är för krångligt, man ska bara behöva klicka på skicka!

Det är viktigt att man har kvar medborgarförslaget i pappersform eftersom det finns många personer som har svårt att använda teknikapparater.

Ett exempel på en kommun som har infört medborgarförslag online är Östersund.

Några förslag på återkoppling är att maila svaren till avsändaren och berätta efter man lämnat in ett medborgarförslag online eller för hand, att svaret från politikerna kommer att komma på mailen.

3.5.2. Skicka ut ett medborgarförslag i brevlådan

Ett förslag är att skicka ut ett brev med en blankett för medborgarförslag i pappersform tillsammans med ett informationsblad där det står vad det är för någonting och hur man ska göra ifall man vill skicka in det online istället.

3.5.3. Medborgarförslag på offentliga platser

Att ha blanketter för medborgarförslag i pappersform på t.ex. biblioteket gör det lättare för allmänheten att få ett utan att behöva gå fram till en reception och fråga om det. På samma plats kan man ha en synlig postlåda där man kan lämna in sitt medborgarförslag. Lådan ska vara låst för allmänheten.

Biblioteket är mer centralt vilket gör att fler skulle föredra att lämna in det på biblioteket än på kommunhuset. Man besöker även biblioteket lite då och då, till exempel med skolan eller när man väntar på bussen, vilket gör att många kommer att se att det finns möjlighet att skriva medborgarförslag. Många vet inte vilket kommunhus man ska lämna in det i, vilket gör att det skulle vara lättare om det var på biblioteket. Alla vet vart det ligger och man kommer i kontakt med det ofta.

Slutord

Om du som läser är intresserad av att hjälpa till med att öka ungas inflytande och delaktighet i kommunen, kontakta då kommunens ungdomsstrateg Lina Pettersson på mail: lina.pettersson@mora.se eller telefon 0250-260 97.

Vi hoppas att du tyckte att rapporten var intressant och att våra förslag kommer påverka ungdomars inflytande i Mora kommun positivt!

Isabella Skogs, Leo Verme, Elicia Runmon, Dante Mason, Rim Haile och Hugo Brottare